

3. Les categories gramaticals

TEXT PER TREBALLAR

Me sobren paraules

Me sobren paraules (agulla, fil de cosir, tisores, estufa),
me sobren paraules (vermut, patates, olives),
paraules molt curtes (pi),
paraules molt llargues (*esternoclestmastoideu*¹),
paraules molt fàcils (mamà),
paraules difícils (obliquïtat²)... i jo què sé.

Me falten paraules per explicar què significa per jo.
me falten paraules...

es diccionaris són plens de paraules gratis i certes,
paraules d'amor senzilles i tendres.

Antònia FONT

PARTIM DEL TEXT

- Dels mots *agulla*, *curtes*, *tisores*, *llargues* quins designen coses i quins atribueixen qualitats?
- Els mots *curtes* i *llargues* a qui acompanyen?

1. *esternoclestmastoideu*: esternocleidomastoideu.

2. *obliquïtat*: qualitat d'oblic.

Les paraules es classifiquen en nou classes de paraules o categories gramaticals diferents:

Nom (N): Classe de mot que serveix per designar persones, objectes, éssers vius, sensacions, sentiments, idees, etc.

- *fageda*, *arbre*, *aina*, *alegria*

Adjectiu (Adj): Classe de mot que serveix per expressar una qualitat o una característica del nom.

- *fageda frondosa*, *arbres esvelt*, *alegria infinita*

Determinant (Det): Classe de mot que va davant el nom i que serveix per presentar-lo, identificar-lo, especificar-lo o quantificar-lo.

- *n'Aina*
- *molts arbres esvelts*
- *aquella fageda frondosa*
- *una alegria infinita*

Verb (V): Classe de mot que expressa una acció, un estat, un esdeveniment. És la part més important de l'oració.

- *N'Aina contemplava aquella fageda frondosa.*

Pronom (Pr): Classe de mot que serveix per substituir una part de l'oració que ja s'ha anomenat abans.

- *Ella contemplava aquella fageda frondosa amb una alegria infinita. La dibuixaria.*

Adverbi (Adv): Classe de mot que modifica el significat d'un adjectiu, d'un altre adverbi o d'un verb. Expressa temps, mode, lloc, quantitat, etc.

- *Ella contemplava tranquil·lament aquella fageda tan frondosa amb una alegria infinita. Ben aviat la dibuixaria.*

Preposició (Prep): Classe de mot que serveix per relacionar altres paraules.

- *Ella contemplava aquella fageda d'arbres esvelts tan frondosa amb una alegria infinita. Ben aviat la dibuixaria.*

Conjunció (Conj): Classe de mot que serveix per relacionar oracions.

- *Ella contemplava aquella fageda d'arbres esvelts tan frondosa amb una alegria infinita. I ben aviat la dibuixaria.*

Interjecció (Interj): Classe de mot que serveix per expressar l'actitud del parlant. Transmet sensacions, emocions, etc.

- *Ai, el padrí va caure per les escales. Pam!*

La concordança subjecte-verb

El **verb** és un mot imprescindible en cada oració, a l'entorn del qual giren les altres paraules. Per comprovar si un mot és un verb. Hem de canviar el temps de l'oració. Així, el verb també canviarà:

- (Avui) *Sobren paraules.*
- (Demà) *Sobriran paraules.*

El verb d'una oració sempre ha de concordar amb el subjecte. Si canviem el nombre o la persona del verb, haurem de canviar, obligatòriament, el subjecte.

- *La paraula és al diccionari. → Les paraules són al diccionari.*